

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
АГЕНЦИЈА ЗА НАЦИОНАЛНА БЕЗБЕДНОСТ

ГОДИШЕН ПЛАН НА АГЕНЦИЈАТА ЗА НАЦИОНАЛНА БЕЗБЕДНОСТ ЗА
ПРОЦЕНКА НА РИЗИЦИ ОД КОРУПЦИЈА ЗА 2022 ГОДИНА

Скопје, јули 2022 година

I. Вовед

Годишниот план на Агенцијата за национална безбедност за проценка на ризици од корупција за 2022 година е документ изготвен согласно Заклучок на Владата на Република Северна Македонија утврден во Извадок од Нацрт записник од Педесет и петтата седница одржана на 28 јуни 2022 година, а во врска со Препорака II од Извештајот за усогласеност на ГРЕКО (петти круг на евалуација).

Во Годишниот план за проценка на ризици од корупција за 2022 година е даден преглед на целите и надлежностите на Агенцијата, идентификувани се ризични области подложни на корупција во рамки на делокругот на работењето и контролните механизми за спречување и намалување на ризикот од корупција.

II. Цели и надлежности на Агенцијата за национална безбедност

Со Законот за Агенција за национална безбедност (“Службен весник на Република Северна Македонија” бр.108/19), заради заштита на националната безбедност на државата, односно заради заштита на независноста, суверенитетот, уставното уредување, основните слободи и права на човекот и граѓанинот гарантирани со Уставот на Република Северна Македонија, како и други работи од интерес на националната безбедност на државата е основана Агенцијата за национална безбедност како самостоен орган на државната управа со својство на правно лице.

Агенцијата како еден од чинителите на безбедносно - разузнавачката заедница во Република Северна Македонија има значајна улога во заштитата на националната безбедност на државата, преку одржување на социјална, економска и политичка стабилност која е неопходна за нејзиниот опстанок, како и одржување на уставниот поредок и непречно остварување на основните слободи и права на човекот и граѓанинот гарантирани со Уставот.

Согласно Законот за Агенција за национална безбедност, Агенцијата собира, обработува, анализира, проценува, разменува, чува и штити податоци и информации со цел откривање и спречување на активности што се поврзани со безбедносни закани и ризици за националната безбедност на државата и тоа:

- шпионажа,
- тероризам и негово финансирање,
- насилен екстремизам,
- сите форми на сериозни и организирани криминални активности насочени против државата,
- спречување на кривични дела против човечноста и меѓународното право,
- незаконито производство и пролиферација на оружје за масовно уништување или чинни компоненти, како и материјали и уреди кои се потребни за нивно производство,
- нарушување на виталните економски интереси и финансиската безбедност на државата

- нарушување на безбедноста на носители на високи државни функции и на објекти од стратешко значење за државата,
- откривање и спречување на други активности поврзани со безбедносни закани и ризици за националната безбедност на државата.

Агенцијата исто така, врши и безбедносни проверки во согласност со Законот за Агенција за национална безбедност и друг закон.

III. Идентификувани области подложни на корупција во рамките на делокругот на работа на Агенцијата за национална безбедност

Ризичните области за корупција во рамките на делокругот на работа на Агенцијата за национална безбедност произлегуваат од специфичностите на надлежностите на Агенцијата утврдени во закон.

Генерално, ризикот од корупција може да се идентификува како:

- ризик од злоупотреба на службената положба и овластување, примање поткуп, примање награда за противзаконито влијание, несовесно работење во службата и ризик од постоење на судир на интереси;
- ризик од оддавање класифицирани информации;
- ризик од непрофесионално однесување при постапување или непостапување на вработените при вршење на службените задачи под влијание од корупција;
- непочитување на правилата и прописите на Агенцијата за национална безбедност;
- ризик во областа на јавните набавки од судир на интереси, коруптивни дејствија кај лицата задолжени за изготвувањето на техничките спецификации за јавните набавки, при планирање на јавните набавки, како и ризик од влијание, непотизам, клиентелизам и кронизам.

IV. Алатки и контролни механизми за надминување на детектирите ризични области

Како дел од законските обврски, Агенцијата за национална безбедност има постапено мерки и активности во насока на спречување на ризикот од корупција, а дел од контролните алатки и механизми се утврдени и во Законот за Агенција за национална безбедност, како што се:

- Агенцијата за национална безбедност има назначено овластено лице за прием на пријави доставени заради заштитено внатрешно пријавување по Законот за заштита на укажувачи и има изготвено интерни акти за начинот на постапување за заштитено внатрешно и надворешно пријавување;
- Агенцијата за национална безбедност има определено службено лице за посредување при остварување на правото на слободен пристап до информации;
- Правно е уреден надзорот над работењето на Агенцијата од страна на надзорните тела: Собранието на Република Северна Македонија непосредно и преку надлежни работни

тела, Народниот правобранител, Дирекцијата за заштита на лични податоци, Дирекцијата за безбедност на класифицирани информации, Државниот завод за ревизија, Советот за граѓански надзор и други надзорни тела. Надзорните тела имаат прецизно уредени овластувања при вршењето на контролата и надзорот и тоа во доменот на работењето, користењето на мерките, извршување на Буџетот на Агенцијата, вршење на стручен надзор итн.

- Агенцијата за национална безбедност има донесено Кодекс за етичко однесување на работниците чија цел е примена на етички стандарди и вредности во остварувањето на законските надлежности на Агенцијата, со почитување на принципите на легалитет, јавен интерес и јавно добро, хиерархија и субординација, професионалност, лојалност, објективност, политичка неутралност, интегритет, доверливост, одговорност и ефикасност, економичност и ефективност. Непостапувањето по Кодексот претставува основ за дисциплинска одговорност и санкционирање на работниците на Агенцијата;

- Во делот на отчетност и транспарентност Агенцијата постапува во согласност со законските обврски утврдени во Законот за Агенција за национална безбедност и подзаконскиот пропис за начинот на информирање и остварување комуникација со јавноста.

Агенцијата за национална безбедност, во согласност со идентификуваните области ќе продолжи со воспоставување на алатки и контролни механизми со кои што ќе се надминат предизвиците и ќе се превенираат или минимизираат факторите кои ја овозможуваат корупцијата.

Во тој контекст Агенцијата ќе ги преземе следните активности:

- континуирана и навремена проценка на реалните ризици;
- зајакнување на индивидуалниот интегритет на секој припадник на Агенцијата, а со тоа и на институционалниот капацитет на Агенцијата во целина за успешно спротивставување и превенирање на корупцијата;
- зајакнување на кадровската екипираност во организациските единици надлежни за внатрешна контрола, внатрешна ревизија, јавни набавки;
- зајакнување на улогата на овластено лице за прием на пријави доставени заради заштитено внатрешно пријавување по Законот за заштита на укажувачи;
- доследно почитување на законската регулатива, подзаконски и интерни пропсии на Агенцијата и нивно континуирано надградување согласно детектирани слабости и потреби;
- континуирана едукација преку систем на обуки на сите работници во областа на антикорупција;
- инициирање на законски измени со цел дефинирање на построги критериуми, услови и стандарди за работниците кои ќе придонесат кон превенција и намалување на ризикот од корупција;
- изготвување и континуирана надградба на пишани процедури за спроведување на постапките за јавни набавки, реализација на договорите и магацинско работење, со цел да се обезбеди правилна примена на нормативната рамка за јавни набавки;
- доследно почитување на основните начела од Кодексот на однесување при спроведување на јавните набавки;

- воспоставување на внатрешен систем за надзор и контрола на процедурите за јавни набавки и повеќеслоен (вертикален и хоризонтален) мониторинг на целокупната документација и фазите на јавни набавки, вклучително и анализа на претходните набавки со опсежен извештај за причините за евентуална нереализација;

- воспоставување на пракса за пријавување на случаи на можните ризици кај надлежно лице за интегритет, примање на подароци и судир на интереси;

- континуирана обука и надградба на знаењата на вработените кои се квалификувани и стручни за спроведување на јавни набавки, нивно мотивирање и кариерен раст.

Во рамки на организациската структура на Агенцијата за национална безбедност е утврдена посебна организациска единица за внатрешна контрола која покрај останатите има и законски утврдена надлежност за оценување на законитоста и почитувањето на професионалните стандарди во работењето на Агенцијата и постапување по пријави за судир на интереси и ризици од корупција, во соработка со надлежен орган.

Имајќи ги предвид идентификуваните области кои се подложни на корупција јакнењето на професионалниот интегритет на работниците на Агенцијата останува како една од клучните обврски.

Агенцијата за национална безбедност преку унапредување на нормативните и институционалните капацитети ќе продолжи да развива и применува ефикасни и функционални механизми со кои ќе се намалат ризиците од корупција.

бр. 02-4525/

21.07. 2022 година

Скопје

ДИРЕКТОР
НА АГЕНЦИЈА ЗА
НАЦИОНАЛНА БЕЗБЕДНОСТ
д-р Виктор Димовски

